

A 2014. november 22-ei Iskolák Gyűlése (IGY) elfogadta, hogy az eddig kialakult szempontsort a NÉHA részletesebb ismertetés nélkül munkapéldánként használhassa és azt, hogy a lezajlott felülvizsgálatok után - 2015. február 27-i találkozásán- a NÉHA kidolgozza a végleges szempontsort. Ezt a márciusi IGY előtt eljuttatja az iskoláknak, hogy az ő javaslataikat figyelembe véve, a márciusi IGY találkozáson döntés születhessen a végleges szempontsor elfogadását illetően. Az alábbi szempontsor a közeljövőben vizsgálandó iskolák számára készült a NÉHA csoport belső munkaanyagából. A szempontsort - a vizsgálati tapasztalatok figyelembe vételével - a NÉHA 2015.09.11.-én megerősítette.

Felülvizsgálati szempontsor

A VIZSGÁLAT CÉLJA

A vizsgálat alapvető célja az, hogy a látogatásra kiküldött NÉHA tagok egyértelműen megállapítsák, hogy a vizsgált intézmény Waldorf-iskolaként működik-e. Alapvetően a Waldorf-intézmények, illetve a Waldorf-közösség által megfogalmazott és elfogadott „Mi a Waldorf?” anyag alapján dolgoznak. Nem feladatuk az intézmény egyéb minősítése, de a feltárt erősségekre, hiányosságokra rámutathatnak a vizsgálat során és ajánlásokat tehetnek, hogy milyen területeken javasolnak nagyobb odafigyelést, összpontosított munkát.

A vizsgálat során tett megállapítások, illetve a vizsgálati jegyzőkönyv egy pillanatképet nyújt az intézmény jelenlegi állapotáról, ami az intézmény fejlődési útjának egy adott állomása. Mindezzel segítheti az adott intézmény önreflexióját és az alapító szándék megvalósulásának mérlegelését. A vizsgálat nem kíván iskolákat összehasonlítani, tiszteletben tartja az intézmények autonómiáját és individualitását a Waldorf értelmezésen belül. A vizsgálati eredmények, jegyzőkönyvek nyilvánosak.

A VIZSGÁLAT MÓDJA

Az intézmény -a felülvizsgálati eljárási rendnek megfelelően- elektronikus formában megküldi a NÉHA testületnek az alapidokumentumait (SZMSZ, Pedagógiai Program, Házirend, Alapító okirat és Működési engedély), amiket a vizsgálati csoport áttanulmányoz és elemez. Az alapidokumentumok mellett külön mellékletben ismertetik intézményi életútjukat és bemutatják intézményük legjellemzőbb vonásait. A helyszíni látogatás során az elküldött anyagok alapján kialakult kép kiegészül a személyes találkozással, aminek lehetséges formái: konferencián való részvétel, hospitálások, betekintés az adminisztrációba, szülőkkel (ha van a Diákönkormányzattal) való találkozás. A csoport az objektív tények, észrevételek és a

szubjektív benyomások alapján alakítja ki döntését a névhasználattal kapcsolatosan. A döntés mellett megfogalmazhat az intézménynek szóló ajánlásokat is. Döntését és ajánlásait a NÉHA csoport támogatásával és egyetértésével kiküldi az érintett intézménynek, illetve a soron következő IGY elé tárja. A vizsgált iskolákkal kapcsolatos anyagok egy adatbázisba kerülnek, ami kérésre bárki számára hozzáférhető (MWSZ- Szabó Zoltán).

VIZSGÁLATI SZEMPONTOK

ÁLTALÁNOS MŰKÖDÉSI- ÉS ALAPELVEK

- mennyire él az alapítók szándéka (főleg az idősebb iskoláknál), van-e „aranyál”, ami végigvonul az évek, évtizedek során
- az intézményi életút feltárása valós önreflexióként
- intézményi önismeret (mi működik jól és mit éreznek a legnagyobb kihívásnak)
- az intézményi jövőkép bemutatása (van-e, hogyan alakult ki, hogyan ápolják/gondozzák)
- a konferenciamunka bemutatása és a konferencia dokumentációjába való betekintés, a tartalmi elemek (napirend, stúdium, művészeti munka, döntéshozatal, tudatosság) jelenléte, aránya a konferenciamunkában, a konferenciáról a Kerettantervben megfogalmazottak érvényesülése
- interjú az intézmény által megjelölt személlyel
- az antropozófia megjelenése az iskola működésében; ehhez kapcsolódó szokások, gyakorlati megoldások, az antropozófia elfogadottsága a tanári kollégiumban
- az ünnepek megélése, közösségi dimenziója
- új tanárok integrálása a közösségbe, tanári mentor-rendszer
- a minőségvizsgálat intézményi folyamata
- az iskola szervezeti felépítése, átlátható működés, világos kompetenciahatárok megléte
- öngazgatás, a fenntartó és az intézmény viszonya
- a döntési folyamatok szabályozottsága, átláthatósága

- a konfliktuskezelés folyamata, panaszút kidolgozottsága
- a tanárok és gyerekek fluktuációja, osztálytanítók „visszaforgása”
- a szülőkkel való kapcsolattartás formái
- részvétel az országos Waldorf-életben, az intézmény külső kapcsolatrendszere
- a pedagógiai elvek megjelenése az iskolai környezetben/kinézetben

PEDAGÓGIAI MUNKA

- a szabadság lehetősége a szellemi munka területén
- a Waldorf-specifikus tárgyak helyzete (euritmia, kertművelés, Bothmer-gimnasztika, szabad vallás, gimnáziumi gyakorlatok) és a szaktanári, illetve tárgyi feltételek megléte
- a művészeti tárgyak helyzete (zene, festés, agyagozás, fafaragás, kézimunka, dráma) és a szaktanári, illetve tárgyi feltételek megléte
- az óralátogatások során leszűrt tapasztalatok, annak érzékelése, hogy az adott órán „Waldorf-iskolában ülök”
- SNI és BTMN gyerekek aránya, ellátásuk helyzete; integráló/nem integráló iskola
- a pedagógiai értékelés gyakorlata
- saját, egyedi, nem a Kerettantervből eredő kezdeményezések

SZAKMAI MUNKA

- pedagógiai-szakmai kutatás jelenléte
- a pedagógus-továbbképzés helyzete
- külső és belső hospitálások
- mentorálási rendszerek (tanár-tanár, tanár-diák)
- Waldorf-tanárok aránya, szakmai együttműködés a különböző területeken
- óvodával való kapcsolat (pl. felvételi folyamat)
- a tanulók továbbtanulási jellemzői, a továbbtanulás intézményi támogatása - vertikális kapcsolatok a pedagógiai munkában
- párhuzamos osztályokkal való kapcsolat - horizontális kapcsolatok a pedagógiai munkában

GAZDASÁGI ÉLET

- a testvériség megjelenése a gazdasági életben
- gazdasági stabilitás, kiszámíthatóság az intézmény működésében
- az alapítványi (fenntartói) támogatási rendszer működése, szociális szempontok érvényesülése
- fizetési rendszer, szociális szempontok figyelembe vétele a tanárok jövedelmeinek megállapításakor
- a költségvetés bevételi oldalának növelése, források felkutatása
- prioritások a költségvetésben

JOGI TERÜLET

- az egyenlőség elvének érvényesülése az intézmény jogi életében (szerződések, megállapodások)
- az előírt tanár végzettségek, jogszerű működés megléte
- tanügyi nyilvántartás gyakorlata

Budapest, 2015. 09. 11.